

30. zasadnutie Výboru pre daňové prognózy (24.9.2013)

Účastníci stretnutia:

MF SR – Martin Filko, Eduard Hagara
NBS – Ján Tóth, Branislav Relovský, Karol Zelenák
Slovenská sporiteľňa – Martin Baláž
Tatra banka – Juraj Valachy, Boris Fojtík
Infostat – Milan Olexa
Rada pre rozpočtovú zodpovednosť – Viktor Novysedlák, Marek Porubský
Sociálna poisťovňa – Judita Šteffeková
Štátna pokladnica – Jozefína Huličová
ING Bank – Viktor Štrba
ČSOB – Marek Gábriš

Zasadnutia sa zúčastnili aj pracovníci odborov Inštitútu finančnej politiky (ďalej len IFP).

Na začiatku zasadnutia riaditeľ Inštitútu finančnej politiky p. Filko predstavil aktuálnu prognózu daní a odvodov na roky 2013 až 2016. Následne vyzval členov výboru, aby prezentovali svoj názor k aktuálnej prognóze MF SR a aby sa vyjadrili k nasledujúcim otázkam:

1. Od roku 2011 je možné v poslednom období sledovať stabilizáciu efektívnej daňovej sadzby (EDS) u daní z pridanej hodnoty (DPH). Aké sú podľa Vás pravdepodobné príčiny tohto vývoja? Je možné uvedený vývoj považovať za zmenu trendu vývoja smerom nahor?
2. Akými nástrojmi môže dochádzať k zvýšenej optimalizácii u dane z príjmu právnických osôb (DPPO)? Ktoré z nich boli podľa Vášho názoru najvýznamnejšie v poslednom období?

NBS

Člen výboru mal rovnaký pohľad na DPH ako IFP. Navrhol možnosť rozdelenia EDS pripadajúcej na verejný a súkromný sektor, z dôvodu, že DPH sa viac obchádza v súkromnom ako verejnom sektore. Cieľom je aby pri zmene štruktúry spotreby nedochádzalo k skreslenému vnímaniu vývoja efektívnej sadzby. Pri minerálnych olejoch sa vyjadril, že vzhľadom na očakávaný ekonomický vývoj IFP očakáva dosť konzervatívny rast dane. Pri vývoji odhadu tabaku v roku 2016 ho zaujalo odhadované spomalenie dynamiky vývoja dane. Celkovú prognózu predbežne zhodnotil ako realistickú.

Reakcia IFP:

Prezentovaná EDS pri DPH je počítaná na celkovej základni, ktorá obsahuje konečnú spotrebu domácností a vládne výdavky na medzispotrebu a investície. IFP súhlasí s konštatovaním, že v prípade vládnych výdavkov je predpoklad vyššej úspešnosti výberu DPH správny a zvýšenie podielu vládnych výdavkov na základni môže do určitej miery pozitívne ovplyvniť vývoj EDS. Prezentovaná EDS však poskytuje celkový pohľad na vývoj efektivity výberu, ktorého neoddeliteľnou súčasťou sú aj vládne výdavky. Ich vplyv na celkový vývoj EDS je však veľmi malý, keďže v priemere tvoria 12% z daňovej základne. V reakcii na spotrebné dane IFP skonštatoval, že na výnos dane z minerálnych olejov negatívne vplyva pokles priemernej spotreby vozového parku a rastúci podiel naftových motorov. Prognóza spotrebnej dane z tabaku je naviazaná na reálnu spotrebu domácností, pričom výnos v roku 2016 je očakávaný len mierne nad úrovňou roka 2015 aj z dôvodu dlhodobo klesajúcej miery fajčenia.

INFOSTAT

Člen výboru na otázku týkajúcu sa DPH poznamenal, že úsilie Finančnej správy SR v boji s daňovými únikmi vníma celkom intenzívne a predpokladá jeho ďalšie pokračovanie aj vzhľadom na pomerné široký VAT gap. Celkovú prognózu daňových príjmov považuje za realistickú, nakoľko odzrkadľuje aktualizáciu makra aj legislatívy.

Slovenská sporiteľňa

Člen výboru sa pýtal, kedy príde k zníženiu sadzby DPH na 19%. Celkovú prognózu považuje za realistickú.

Reakcia IFP:

IFP upresnil, že v prípade dosiahnutia zákonom stanovenej hranice deficitu pod úrovňou 3% percent v roku 2013 a jej následným potvrdením Eurostatom v aprílovej notifikácii 2014 k zníženiu sadzby DPH na 19% dôjde od roku 2015.

ČSOB

Celková prognóza sa členovi výboru zdá vzhľadom na vývoj makra realistická. Pri DPH podotkol, že nie je isté ako sa bude vyvíjať budúca spotreba a bol by preto opatrný. Pýtal sa na účinnosť a techniku úpravy sadzieb bankového odvodu. Pri DPPO sa zaujímal, či MF SR nemá informáciu, či za medziročným poklesom ziskovosti je väčšia optimalizácia firiem alebo skutočná ekonomická situácia.

Reakcia IFP:

IFP vysvetlil techniku úpravy sadzieb ako aj platenia odvodu z finančných inštitúcií. K DPPO uviedol, že MF SR ani FS SR nemajú presné informácie, čo je za poklesom ziskovosti. Na základe údajov o medziročnom poklese strát veľkých firiem je možné domnievať sa, že firmy okrem iného pravdepodobne vo zvýšenej miere optimalizujú.

Sociálna poisťovňa

Členka výboru sa zaujímal o úľavy na odvodoch, či predpokladáme rovnaký efekt až do roku 2015.

Reakcia IFP:

IFP potvrdil, že áno, avšak upozornil, že nakoľko uvedená legislatívna zmena ešte nebola schválená v parlamente nie je súčasťou najnovšej aktualizácie daňových prognóz.

Tatra banka

Člen výboru nemal k prognóze žiadne výhrady. Poznamenal, že dôvodom medziročného poklesu nadmerných odpočtov môže byť znížená miera únikov, kvôli vyššej kontrolnej činnosti FS SR. Avšak existuje predpoklad, že po určitom čase môže dôjsť k opätovnému zvýšeniu daňových únikov. K bankovému odvodu sa opýtal, či v odhade jeho výnosu je zarátaný aj mimoriadny odvod. Vzhľadom na prezentovanú úroveň rastu HDP, pri ktorej by podľa predpokladov nemalo dochádzať k zvýšenej miere optimalizácie u DPPO ho zaujímal, či by bez zmeny sadzby, došlo k rastu DPPO.

Reakcia IFP:

IFP upresnil, že v bankovom odvode je započítaný aj mimoriadny odvod. K DPPO uviedol, že vývoj z predchádzajúcich rokov naznačuje, že aktuálnemu tempu ekonomiky zodpovedá približne 3-4% pokles základu dane. Očakávaný pokles základu dane bez vplyvu legislatívy v tomto roku predstavuje 9%. IFP predpokladá, že rozdiel medzi uvedenými úrovňami predstavuje zvýšená miera optimalizácie.

Štátna pokladnica

Členka výboru vyjadrila svoj názor, podľa ktorého firmy po zvýšenej aktivite FS SR začali platiť DPH a práve súčasná aktivita Finančnej správy podľa nej znižuje mieru daňových únikov.

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť

Člen výboru poznamenal, že vzhľadom na hodnotenie vývoja dane z minerálnych olejov by bolo dobré zamerať sa aj na údaje týkajúce sa nákladnej dopravy, ktoré eviduje FS SR. Pri DPPO navrhol do budúcnosti rozšíriť prezentáciu Výboru o EDS u DPPO aj o základňu HDP bez mzdovej bázy. Pri DPH sa zaujímal o vývoj v nadmerných odpočtoch, či údaje z individuálnych dát indikujú nejaké potenciálne príčiny tohto vývoja. Zaujímal sa aj o subjekty, ktoré nekomunikujú s FS SR.

Reakcia IFP:

Podľa informácií z Finančnej správy SR pokles nadmerných odpočtov možno čiastočne vysvetliť prijatou legislatívou. Nekomunikujúce subjekty uplatňujúce si ekonomicky nepodložené vyplatenie nadmerných odpočtov po šiestich mesiacoch strácajú nárok na ich vyplatenie. Úspešnosť FS SR v znižovaní tohto typu podvodov sa zvýšila. Ďalšie znižovanie únikov na dani (nielen v prípade nadmerných odpočtov, ale

aj vlastnej daňovej povinnosti) je podľa IFP aj vďaka zníženiu hranice obratu na povinné mesačné zdaňovacie obdobie. Práve v prípade štvrtročných platiteľov boli v minulosti dodatočne dorubené relatívne vysoké sumy nepriznanej vlastnej daňovej povinnosti. Zatiaľ však tento predpoklad nie je možné potvrdiť.

NBS

Člen výboru sa k vyjadril k vývoju DPH, že ak pokles v roku 2012 bol jednorazový efekt, vývoj v roku 2013 by sa mal vrátiť na úroveň spred roka 2012. Ďalej sa zaujímal o daňové kontroly, či v porovnaní s minulým rokom je otvorených viac kontrol. Taktiež sa pripojil k názoru, že možno by pre DPPO bola lepšia báza nominálne HDP očistené o mzdovú bázu. Na záver požiadal o aktualizáciu daňovej kalkulačky na web stránke IFP.

Reakcia IFP:

Hotovostný výnos DPH je výrazne volatilný a IFP považuje svoj odhad mierneho rastu EDS v roku 2013 a nezmenenú EDS v ďalších rokoch za najlepšiu variantu. Existuje riziko, že aktuálny vývoj môže znamenať zmenu trendu, ale rovnako môže ísť aj o posun levelu bez zmeny trendu. K otázke daňových kontrol IFP konštatoval, že sa podľa informácií z FS otvárajú priebežne a nie je badateľný žiadny neprirodzený vývoj v porovnaní s minulými rokmi. Zároveň upresnil, že prognóza DPH je založená na údajoch z daňových priznaní, pričom na rozdiel od posledných rokov údaje z daňových priznaní pomerne dobre kopírujú posunutý hotovostný výber dane.

Na záver riaditeľ IFP vyzval členov výboru, aby svoje prognózy a slovné komentáre zaslali najneskôr **do stredy 25. septembra 2013 do 12:00** na nasledovné adresy: martin.filko@mfsr.sk, eduard.hagara@mfsr.sk. Následne IFP zverejní svoje definitívne prognózy daní a sociálnych odvodov.

Zapísala: Jana Antalicová, 24.9.2013